

**ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI W CENTRUM ZDROWIA
PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WOJEWÓDZKIEGO SZPITALA
PSYCHIATRYCZNEGO W ANDRYCHOWIE**

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy pedagogiczni i personel Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
3. Małoletni uznają prawo innych małych do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienną.
4. Zachowanie i postępowanie małych wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
9. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małych nigdy nie może być akceptowana lub usprawiedliwana. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
10. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży o zaistniałych zagrożeniach.
11. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w procedurami).
12. Małoletni uczestniczący w spotkaniach na terenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży znają obowiązujące procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do kogo dorosłego mogą się zwrócić o pomoc.
13. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

**Niedozwolone zachowania małych w Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie**

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec małych i innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/oplukiwanie;
 - ✓ wymuszenia;
 - ✓ napastowanie seksualne;
 - ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - ✓ fizyczne zaczepki;
 - ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;

- b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - ✓ obelgi, wyzwiska;
 - ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
 - ✓ bezpośrednie obrażanie;
 - ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie; groźby;
 - ✓ obraźliwe SMSy i MMSy;
 - ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - ✓ poniżanie;
 - ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
 - ✓ wulgarne gesty;
 - ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby;
 - ✓ straszenie;
 - ✓ szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.
 3. Nieuzasadnione, bez zgody prowadzącego opuszczanie sali gdzie odbywają się zajęcia. Wyjście bez zezwolenia poza teren Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.
 4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
 5. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
 6. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
 7. Niestosowne odzywanie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.
 8. Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
 9. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
 10. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 11. Znęcanie się (współdział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
 12. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
 13. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
 14. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.